

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

УХВАЛЕНО

Рішення Вченої ради
ЧНУ імені Петра Могили
від 01 липня 2016 р.
№ 11

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧНУ ім. Петра Могили
д.т.н., професор Л.Г. Клименко

« »   2016 р.

ПРОГРАМА

вступних фахових випробувань на навчання
за третім освітньо-науковим рівнем «доктор філософії»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
074 «Публічне управління та адміністрування»

Миколаїв – 2016

Передмова

Іспит зі спеціальності складається усно за білетами, які розроблені на основі програми для вступників до аспірантури. У кожному білеті по два питання. Мета програми вступного екзамену зі спеціальності 074 – Публічне управління та адміністрування полягає в тому, щоб виявити і оцінити рівень знань вступників в аспірантуру. До основних завдань програми належать:

- оцінка науково-теоретичної підготовки вступника з дисциплін магістерської програми;
- визначення рівня практичної підготовки вступника згідно з вимогами магістерської програми;
- виявлення вмінь вступника використовувати знання в процесі вирішення сучасних проблем публічного управління та адміністрування.

В програму включено найбільш теоретично та практично значущий навчальний матеріал, який структурований за двома розділами: «Сутність та напрями розвитку науки «публічне адміністрування», «Організація публічного адміністрування в політичній, економічній, соціальній сферах».

Критерії оцінювання знань вступників

Екзаменаційний білет складається із 2 теоретичних питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 50 балів. Відповідь, яка оцінюється в 45-50 балів має відповідати таким вимогам:

- повний, розгорнутий, вичерпний виклад змісту поставленого питання або проблеми;

- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні теоретичного матеріалу;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод з обов'язковим на них посиланням під час розкриття питань, які того потребують;
- засвоєння теоретичних питань відповідно до основної та додаткової літератури.

Відповідь, яка оцінюється в 38-44 балів, має відповідати таким вимогам:

- згідно з вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано хоча б одна з цих вимог (якщо вона явно потрібна для вичерпного розкриття питання); або:

- у цілому правильно розкритий за зазначеними вимогами зміст відповіді, але допущені значні помилки під час:

- а) використання цифрового матеріалу;

- б) посилання на конкретні історичні періоди та дати;

- в) визначення авторства і змісту в цілому правильно зазначених теоретичних концепцій, що спотворює логіку висновків під час відповіді на конкретне питання.

Відповідь, яка оцінюється в 13-37 балів, має відповідати таким вимогам:

- згідно з вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано три вимоги (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

- одночасно допущені дві значні помилки, які визначені у критерії оцінки питання в 5 балів;

- зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визнаними при відсутності у відповіді доказів і раціональних аргументів на їх користь;

Відповідь оцінюється в 0-12 балів за таких обставин:

- згідно з вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано три чи більше вимоги (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

- одночасно допущені дві чи більше значні помилки, які визначені у критерії оцінки питання в 5 балів;

- зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визнаними при відсутності у відповіді студента доказів і раціональних аргументів на їх користь;

- характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді, або давши відповідь не на поставлене в білеті питання.

Виконання екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер. Загальна підсумкова оцінка за екзамен дорівнює сумі балів, отриманих за відповіді по двох питаннях. Оцінювання знань вступників, що складають іспит, здійснюється за 100- бальною шкалою. Бали переводяться в 4-х бальну (національну) шкалу такому порядку:

Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
90-100	5 /відмінно/
75-89	4 /добре/
25-74	3 /задовільно
0-24	2 /незадовільно/

Розділ 1

Сутність та напрями розвитку науки «публічне адміністрування»

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Публічне адміністрування та людина, колектив, суспільство. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування. Публічна влада та публічне адміністрування. Публічне адміністрування та муніципальна влада. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Публічне адміністрування в соціальній сфері. Публічне адміністрування й ринкова економіка. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях.

Розділ 2

Організація публічного адміністрування в політичній, економічній, соціальній сферах.

Управління суспільством. Застосування принципів публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень. Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування. Структура механізму та органів публічного адміністрування. Територіально- адміністративний аспект публічного адміністрування. Методи публічного адміністрування. Фактори запобігання проявам корупції. Поняття результативності та ефективності

публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб та недержавних організацій за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Публічне адміністрування в міжнародній діяльності.

Питання, що виносяться на іспит

1. Суб'єкти та об'єкти публічного адміністрування
2. Функції держави
3. Види управлінських рішень
4. Принципи публічного адміністрування
5. Сутність поняття «громадянське суспільство»
6. Етапи підготовки управлінських рішень
7. Методи публічного адміністрування
8. Поєднання державних та громадських інтересів в ПА
9. Моделі управління
10. Функція планування в ПА
11. Реалізація економічної політики в системі ПА
12. Матрична модель управління
13. Функція організації в ПА
14. Комплексний підхід до розвитку суспільних відносин
15. Дивізійна модель управління

16. Розподіл повноважень між виконавчою і законодавчою гілками влади

17. Функціональна модель управління

18. Управління взаємовідносинами

19. Завдання та особливості ПА

20. Функція контролю в ПА

21. Ієрархічна модель управління

22. Функція мотивації в ПА

23. Структура центральних органів влади

24. Бюрократична модель управління

25. Система органів місцевого самоврядування

26. Імідж влади

27. Функціональна схема управління регіоном

28. Територіальна громада – поняття, функції та роль.

29. Концепції публічного адміністрування

30. Класифікація функцій держави

31. Управління розвитком суспільства

32. Структура політичної системи

33. Органи місцевого самоврядування на рівні регіону

34. Аналіз стану соціально-економічного розвитку

35. Формування управлінських взаємовідносин

36. Місце держави в політичній системі

37. Функції державного бюджету

38. Європейський досвід ПА

39. Основні інституції громадянського суспільства

40. Завдання громадянського суспільства

41. Особливості соціальної політики України

42. Принципи правової держави

43. Мета та завдання структурно-факторного аналізу в ПА

44. Етапи формування управлінського мислення
45. Сутність системи оцінки заслуг в публічному адмініструванні
46. Принципи структурно-факторного аналізу
47. Управлінські правила та практика їх застосування
48. Вимоги до управлінських рішень
49. Аналіз рівня життєдіяльності населення країни
50. Тенденції суспільного розвитку
51. Сутність приватно-державного партнерства в ПА
52. Роль інформаційної сфери в системі ПА
53. Сутність нового публічного менеджменту
54. Принципи адміністрування
55. Сутність поняття « публічне адміністрування»
56. Публічне адміністрування й адміністративно-територіальна реформа
57. Законодавча гілка влади
58. Методи управління
59. Кадрове забезпечення публічного адміністрування
60. Теорія формування «транснаціонального громадянського суспільства»
61. Стратегічні завдання соціально-економічного розвитку
62. Механізми формування взаємовідносин в ПА
63. Теорія «комунікативного суспільства»
64. Порядок розробки стратегій економічного розвитку
65. Ефективність публічного адміністрування
66. Соціальна інфраструктура
67. Ціннісно-раціональний критерій оцінки ефективності ПА
68. Відповідальність в системі ПА
69. Структура управління гуманітарною сферою в ПА

70.Визначення та оцінка конкурентних переваг при публічному адмініструванні регіону

71.Цілераціональний критерій

72.Законодавча база регулювання владних повноважень

73.Прагматичний критерій оцінки ефективності ПА

74.Зовнішні функції держави

Література

1. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К.: Міленіум, 2003. – 256 с.

2. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: Організаційно-правові засади: монографія / Ю. П. Битяк. – Х.: Право, 2005. – 304 с.

3. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Т. О. Білозерська // Форум права. – 2007. – № 2. – С. 11-19. – Режим доступу : http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/FP/2007-2_07blodei.pdf.

4. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: учеб. пособие / И. А. Василенко. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: Издат. корпорация “Логос”, 2000. – 200 с.

5. Вдовенко С.М. Публічне адміністрування (теоретичні положення, пріоритети, напрями реалізації). Монографія. / С.М.Вдовенко. – Чернігів : ЧДІЕУ, 2012.– 260с.

6. Деріга В. В. Соціальна і гуманітарна політика : [навчальний посібник] / В. В. Деріга. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 152 с.

7. Енциклопедія державного управління. У 8 т. –Т. 8 : Публічне врядування наук.-ред. кол.: В. С. Загорський [та ін.]. – Львів : ЛРІДУ, НАДУ, 2011. – 712 с.

8. Європейський досвід державного управління: курс лекцій / уклад. : О. Ю. Орель, О. М. Палій, Ю. Д. Полянський та ін.; за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна, А. О. Чемериса та ін. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 76 с.

9. Євтушенко О. Н. Державне управління : [навчальний посібник у 3-х частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. Ч. 3. Основи внутрішньої організації державного органу та менеджменту. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 248 с.

10. Євтушенко О. Н. Державне управління : [навчальний посібник у трьох частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Ч. 2. : Система органів державної влади та місцевого самоврядування України. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 248 с.

11. Євтушенко О. Н. Державне управління (Основи теорії державного управління) : [навчальний посібник у трьох частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Ч. 1. Основи теорії державного управління. – 2013. – 268 с.

12. Євтушенко О.Н. Місцеве самоврядування в Україні : теорія та практика становлення : [навчальний посібник] / О. Н. Євтушенко, Т. В. Лушагіна. - Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2013. - 316.

13. Ємельянов В. М. Державне управління: у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : [навчальний посібник] / В. М. Ємельянов, О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 336 с.

14. Зинченко Г. П. Соціологія управління: Учебно-метод. комплекс [Г. П. Зинченко, А. А. Иванова, В. Д. Лысенко, И. И. Рогов]. – Ростов-н /Д.: СКАГС, 2010.–48 с.

15. Кальниш Ю. Г. Методологія наукових досліджень : [навчальний посібник для підготовки магістрів за спеціальністю 8.150101 «Державна служба»] / Ю. Г. Кальниш, В. М. Ємельянов, С. В. Сорока. – Миколаїв : Вид.-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – 132 с.

16. Келлі Д. Дж. Оцінка системи професійної підготовки державних службовців в Україні: Звіт підгот. на зам. Світ. банку за підтримки Центру сприяння інституц. розвитку держ. служби при Голов. упр. держ. служби України / Д. Дж. Келлі. – К.: [б. в.], 2005. – 37 с.

17. Кузнецов А. Концептуальні підходи до формування понятійного апарату в сфері публічного управління / А. Кузнецов // Понятійно-категоріальний апарат публічного управління. – К. : НАДУ, 2010. – С. 38-43.

18. Курс адміністративного права України: підручник / В. К. Колпаков, О. Б. Кузьменко, І.Д, Пастух [та ін.] / за ред. В. В. Коваленка. – К.: Юрінком Інтер, 2012.–808 с.

19. Любохинець Л. С. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування [Електронний ресурс] / Л. С. Любохинець, А. В. Мейш. – Режим доступу: http://dn.tup.km.ua/dn/k_default.aspx?M=к1201&T=01&lng=1&st.

20. Мартиненко В. М. Демократичне врядування: проблеми теорії та практики / В. М. Мартиненко // Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з державного управління. – Х. : Вид-во “ДокНаукаДержУпр“, 2010.–№ 1.– С. 16-22.

21. Новіков Б.В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / Б.В. Новіков, Г.Ф. Сініюк, П.В. Круш. - К. : Центр навч. л-ри, 2004. - 560 с.

22. Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, О. Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін. [за заг.ред. д. філос. н., проф. В.В. Корженка. к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової]. –Х.: Вид-во ХарPI НАД У “Магістр”, 2011. – 256с.

23. Райченко А.В. Административный менеджмент : учебник / А.В. Райченко. - М. : ИНФРА-М,2007.-416с.

24. Фомичев А.Н. Административный менеджмент / А.Н. Фомичев. - М. : Издат. дом Дашков и К°, 2006. - 228 с.

25. Шатун В. Т. Антикризове управління: навчальний посібник / В. Т. Шатун. - Миколаїв : Іліон, 2014. - 324 с.

26. Штирьов О. М. Основи державного управління та місцевого самоврядування : конспект лекцій з дисципліни «Основи державного управління та місцевого самоврядування» / О. М. Штирьов, С. П. Тимофєєв., В.С. Фуртатов. – Миколаїв : 2014. – 114 с.

27. Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis / C. Pollitt, G. Bouckaert. – Oxford : University Press, 2004. – 240 p.